

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส16784 ส.ค.วิ
รับที่ : ธ308/59 ส.ก. ✓
วันที่ : 08 ม.ค. 59 เวลา : 13:21

319-1
8 ม.ค. 59
14:00 น.

ที่ นร ๐๒๑๐.๐๑/๗๙

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล
กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๓) มกราคม ๒๕๕๙

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เรื่อง การกำกับดูแลสื่อสิทธิเสรีภาพสื่อบนความรับผิดชอบ และการป้องกันการแทรกแซงสื่อ และร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ.)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๓๐๗๑๑ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานรองนายกรัฐมนตรี (นายวิญญู เครืองาม) ที่ นร ๐๕๐๕(สร ๖)/๑๕๔๒๖ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘

๒. สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๒๑๐.๑/๓๓๔๖ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๘

๓. สำเนาหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕(สต ๑)/๑๑๕๒ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่าสภาปฏิรูปแห่งชาติได้เสนอเรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เรื่องการกำกับดูแลสื่อ สิทธิเสรีภาพสื่อบนความรับผิดชอบและการป้องกันการแทรกแซงสื่อ และร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ.) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ รับทราบข้อเสนอเรื่อง การกำกับดูแลสื่อ สิทธิเสรีภาพสื่อบนความรับผิดชอบ และการป้องกันการแทรกแซงสื่อและร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ. และมอบหมายให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์) เป็นหน่วยงานหลักรับไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอดังกล่าวและสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักนายกรัฐมนตรีโดยกรมประชาสัมพันธ์ขอเรียน ดังนี้

๑. กรมประชาสัมพันธ์ได้ติดตามการจัดทำข้อเสนอการปฏิรูปสื่อของสภาปฏิรูปแห่งชาติ หรือ สปช. ตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาโดยลำดับ โดยมีการประชุมคณะทำงานติดตามข่าวสารต่อสาธารณะ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานราชการทุกหน่วยและได้เสนอข้อคิดเห็นแนวทางการปฏิรูปสื่อของสภาปฏิรูปแห่งชาติต่อที่ประชุมคณะกรรมการติดตามข่าวสารต่อสาธารณะ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ รับทราบและมีข้อเสนอเพิ่มเติมดังนี้

๑.๑ ข้อเสนอดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเสนอแนวทางการพัฒนาสื่อสารมวลชน ซึ่งกรมประชาสัมพันธ์จัดทำและเสนอผ่านคณะกรรมการติดตามการเผยแพร่ข่าวสารต่อสาธารณะ

๑.๒ ข้อเสนอของสภาพัฒนาปฏิรูปแห่งชาติใช้เวลาดำเนินการแบ่งเป็น ๔ ระยะ ใช้เวลา ๑๐ ปี ในขณะที่รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ ประกอบกับบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

๑.๓ ข้อเสนอดังกล่าวนำเสนอกลไกการกำกับดูแลสื่อในภาพรวม แต่ไม่ได้ชี้ชัดถึงปัญหาของสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อออนไลน์ที่กำลังเป็นปัญหาในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทด้านกฎหมายและเนื้อหา

๑.๔ ปัจจุบันมีการสร้างวาทกรรมใหม่ ๆ และบางครั้งเป็นวาทกรรมสร้างความเกลียดชังหรือ Hate Speech ทำให้สังคมเกิดความแตกแยกนำไปสู่ความเกลียดชังและความขัดแย้งในสังคมซึ่งปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่กำกับดูแลเนื้อหาโดยตรง รวมทั้งการกำกับการใช้ภาษาไทยของผู้ประกาศ การอบรมให้ความรู้ของทำงานด้านสื่อสารมวลชนโดยตรง ดังนั้น จึงเสนอให้ฟื้นฟูการจัดอบรมและทดสอบใบผู้ประกาศ เช่นเดียวกับที่คณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หรือ กบว. เคยดำเนินการในอดีต

๒. มีส่วนราชการได้ส่งข้อเสนอเพิ่มเติม ดังนี้

๒.๑ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(๑) เห็นด้วยในหลักการต่อข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปฯ โดยกระทรวงฯ ได้เสนอร่างกฎหมายเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยร่างกฎหมายดังกล่าวมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปฯ ประกอบด้วย (๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. (๒) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. (๓) ร่างพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และการกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่....) พ.ศ. (๔) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่....) พ.ศ. ซึ่งมุ่งเน้นให้สื่อและผู้ที่เกี่ยวข้องมีสิทธิและเสรีภาพในการสื่อสารบนความรับผิดชอบต่อสังคมและตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเด็นของสิทธิเสรีภาพในการสื่อสาร และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน รวมถึงบทบาทขององค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแล (Regulator)

(๒) เห็นด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ.... โดยมีข้อสังเกตว่า สื่อออนไลน์มีความแตกต่างจากสื่ออื่น ๆ อย่างมาก เพราะคนหนึ่งอาจเป็นผู้สื่อหรือผู้ส่งสาร ซึ่งมีจำนวนมาก อาจเรียกบุคคลที่กล่าวเป็นผู้ประกอบการสื่อได้ทั้งหมด เพราะทุกคนมีเครื่องมือหรือช่องทางในการส่งสาร ไม่เหมือนสื่ออื่น ๆ ที่จะต้องลงทุนมาก อาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติว่าจะควบคุม จัดระเบียบ หรือบริหารจัดการผู้สื่อหรือผู้ส่งสารในโลกออนไลน์ได้อย่างไร ทั้งนี้ การใช้เสรีภาพของสื่อในการนำเสนอข้อมูลควรต้องคำนึงถึงกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องด้วย

(๓) ภาครัฐควรสนับสนุนการสร้างกลไกภาคประชาชนให้ตระหนักถึงสิทธิของประชาชนในการตรวจสอบสื่ออีกทางหนึ่ง เพื่อให้สื่อมีคุณภาพและรับผิดชอบต่อสังคม

๒.๒ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

(๑) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน พ.ศ. ... เป็นกฎหมายที่ให้ความสำคัญต่อสภาวิชาชีพสื่อมวลชนแห่งชาติเป็นองค์การหลักในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและความเป็นอิสระของสื่อมวลชน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration on Human rights-UDHR) ในเรื่องการให้สิทธิ

และเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อบุคคลโดยไม่มีการจำกัด สถานะอื่นใด และบุคคลมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงสิทธิเสรีภาพที่จะยึดมั่นในความเห็นโดยปราศจากการสอดแทรกและแสวงหารับ ตลอดจนแจ้งข่าว รวมทั้งความเห็นผ่านสื่อใด ๆ โดยมีต้องคำนึงถึงเขตแดน (มาตรา ๑ มาตรา ๒ และมาตรา ๑๙) และเสรีภาพในการแสดงออกของคุ้มครองวิชาชีพสื่อมวลชน เป็นไปตามหลักการของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) ซึ่งกล่าวถึงเสรีภาพแห่งการแสดงออก รวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหา รับและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความคิดทุกประเภท และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นโดยปราศจากการแทรกแซง

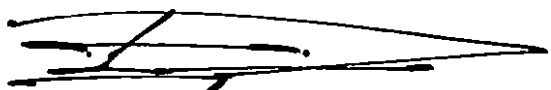
(๒) จริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชน

ได้จัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับที่ ๓ (๒๕๕๗ - ๒๕๖๑) ซึ่งมีทิศทางครอบคลุมประเด็นสิทธิมนุษยชน ๑๑ ด้าน ซึ่งรวมถึงด้านข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยในด้านดังกล่าว แผนฯ มีข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารจัดการและสร้างกลไกในการดูแลการนำเสนอข่าวสารที่มีเนื้อหาอ่อนไหว และกระทบสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะข่าวที่มีเนื้อหารุนแรงและก่อให้เกิดปัญหาแก่ผู้รับชม และควรให้มีการเผยแพร่เรื่องขอบเขตในสิทธิมนุษยชนด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งจัดให้มีระบบบริหารจัดการและสร้างกลไกในการดูแลการตรวจสอบ ขอบเขตและจรรยาบรรณของสื่อ เพื่อให้ประชาชนไทยมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและเพียงพอ และมีสิทธิในการสื่อสารในขอบเขตที่เหมาะสมโดยไม่ล่วงละเมิดเสรีภาพของผู้อื่น ซึ่งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สำนักรายการรัฐมนตรี โดยกรมประชาสัมพันธ์ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการเป็นไปตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับที่ ๓ ด้านข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ดังนั้น การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนและจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชนที่ทางคณะกรรมการปฏิรูปการสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยี สถาปนาขึ้นแห่งชาติเสนอ จึงสอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชน ในหลายประเด็น ทั้งกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนและแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นสิทธิเสรีภาพ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เสรีภาพแห่งการแสดงออก รวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหา รับและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความคิดทุกประเภท และหลักสิทธิมนุษยชนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชน เพื่อไม่ให้เป็นการละเมิดสิทธิกับผู้ที่ตกเป็นข่าว การกำหนดจริยธรรมสื่อมวลชนควรคำนึงถึงประเด็นนี้เป็นสำคัญ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

กรมประชาสัมพันธ์

โทร. ๐-๒๔๘-๘๖๐๗

โทรสาร ๐-๒๓๖๙-๒๕๗๙